

AANVULLENDE MAATREGELEN HOUTSTOOK

ONDERWERP Aanvullende maatregelen houtstook
DATUM 31-10-2023
DOCUMENTNUMMER UTSP-2136820789-8579
VAN Huib van Essen
AAN Statencommissie Milieu en Mobiliteit
TELEFOONNUMMER
TEAM MIL

Aanleiding

In de commissievergadering Milieu en Mobiliteit van 20 april 2022 heeft de gedeputeerde Van Muilekom u medegedeeld u te informeren over de verkenning van aanvullende maatregelen voor particuliere houtstook die onderdeel kunnen zijn van het nationale Schone Lucht Akkoord (verder: SLA). In de brief van 28 juni 2023 ([Verzamelbrief luchtkwaliteit | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)) van Staatssecretaris Heijnen geeft zij duidelijkheid over de maatregelen die het Rijk gaat nemen. Met dit memorandum breng ik u op de hoogte van deze maatregelen en geef ik aan wat de inzet zal zijn. Daarnaast heeft u in commissievergadering van 20 april 2022 de vraag gesteld, hoe luchtverontreiniging/overlast als gevolg van particuliere houtstook zich verhoudt tot de luchtverontreiniging/overlast van biomassacentrales. Met dit memorandum breng ik u op de hoogte van deze maatregelen en geef ik antwoord op de verhouding tussen uitstoot/overlast van particuliere houtstook en biomassacentrales.

Brief

In de *Verzamelbrief luchtkwaliteit -Schone Lucht Akkoord, houtstook, inzet internationaal* geeft (demissionair) staatssecretaris Heijnen aan dat ze en goede balans wil vinden tussen het voorkomen van overlast en het beschermen van kwetsbare, hoog-gevoelige groepen enerzijds en begrip voor stoken, anderzijds. Daarnaast geeft zij aan dat uit een flitspeiling van I&O Research blijkt dat driekwart van de stokers minder of niet wil stoken als zij daar door de burens op worden aangesproken en dat veel mensen niet op de hoogte zijn van nadelige gezondheidseffecten van houtstook. De staatssecretaris gaat de volgende maatregelen uitvoeren vaak in samenwerking met gemeenten:

- Landelijke voorlichting ter vergroting van de kennis en het bewustzijn over de effecten van houtstook;
- Het beschermen van hoog-gevoelige groepen door onder andere gebruik te gaan maken van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt;
- Gemeenten die deelnemen aan het Schone Lucht Akkoord kunnen cofinanciering krijgen voor maatregelen om houtstook in hun gemeente aan te pakken;
- Onderzoek naar mogelijkheden in dichtbevolkte gebieden, zoals het koppelen van een stookverbod aan een milieuzone
- Integratie van de stookwijzer en het stookalert per 1 oktober 2023;
- Het stimuleren van een alternatief voor houtstook als hoofdverwarming;

Behoeftte gemeenten op het gebied van luchtvervuiling door particuliere houtstook

In oktober 2022 hebben we 17 gemeenten gesproken over hun behoefte ten aanzien van particuliere houtstook. Hierdoor hebben we een representatief beeld kunnen vormen van de behoeften van gemeente op dit onderwerp.

Voor particuliere houtstook hebben gemeenten aangegeven behoefte te hebben aan kennis over de mogelijkheden van wetgeving, hoe om te gaan met overlast en klachten, capaciteit bij handhaving, voorlichting, uitwisseling, kennisdeling.

Rol provincie

Voor het bepalen van de inzet van de provincie is het Rijksbeleid en de behoefte van de gemeenten van belang. De provincie heeft geen regelgevende en handhavende bevoegdheden. Gemeenten kunnen regels opnemen in de APV en Omgevingsplannen en handhaving op klachten vindt ook lokaal plaats. Daarnaast heeft het Rijk de mogelijkheden om op nationaal niveau regels te stellen, maar de staatssecretaris is hier erg terughoudend in. Door de beperkte mogelijkheden van de provincie zullen we onze inzet ten aanzien van aanvullende maatregelen houtstook richten op waar we meerwaarde kunnen leveren: faciliteren van gemeenten en kennisdelen.

In de [herijkte Uitvoeringsagenda Gezonde Lucht regio Utrecht 2018-2023](#) staan de volgende acties opgenomen voor houtstook voor de provincie die passen bij de beperkte rol van de provincie:

1. Het vergroten van bewustwording bij en kennisdeling met gemeenten;
2. Het bijdragen aan (landelijk) kennis- en instrumentontwikkeling op het gebied van houtstook.
3. Het vergroten van de bewustwording van de effecten van houtstook (publieke voorlichting);

Ad 1

Als provincie hebben we de afgelopen jaren vooral bij te dragen aan bewustwording en kennisdeling met gemeenten. In het kader van het Schone Lucht Akkoord is 2023 daarom de [Routewijzer houtstook en overlast](#) gepubliceerd. Hierin zijn 3 routes opgenomen met de meest recente informatie over wijkgerichte aanpak, overlastmeldingen en regels in het Omgevingsplan. De beschikbare informatie over particuliere houtstook is hier gebundeld, Inmiddels hebben gemeenten aangegeven dat vrijwel alle kennisvragen via de routewijzer worden beantwoord. Voor de provincie blijft hiermee een beperkte faciliterende rol over op het gebied van houtstook. We willen samen met gemeenten en de GGD verkennen of we lobby richting het Rijk moeten voeren en zo ja op welke wijze. Hiervoor zullen wij een bijeenkomst organiseren, waarbij ook ervaringen en kennis van gemeenten onderling gedeeld kunnen worden. Daarnaast willen we kijken of we gezamenlijk op kunnen trekken voor cofinanciering, bijvoorbeeld voor een aanvraag bij regeling voor het verwijderen van rookkanalen.

Ad 2

We dragen bij aan kennisontwikkeling door deel te nemen aan de kennisagenda van het SLA. Zo hebben we voorgesteld om de omvang van buitenstook, zoals vuurkorven en terrashaarden, te onderzoeken, omdat hier nog nauwelijks gegevens over zijn. Indien er geen landelijk onderzoek komt overwegen dit zelf te gaan doen als daar interesse voor is bij de gemeenten. Daarnaast zal onze deelname aan de pilot hoogblootgestelde locaties kennis kunnen opleveren voor de bescherming van hoog-gevoelige groepen met de Omgevingswet.

Ad 3

Dit gebeurt al via de SLA in gezamenlijkheid en ook door gemeenten via hun sites. Zo heeft de gemeente Utrecht een campagne rondom particuliere Houtstook en de brochure 'Stoken? Denk aan je burens! Ook het RIVM heeft een landelijke site [ww.stookwijzer.nu](#). Als provincie geven we aan wanneer een stookalert afgegeven wordt via onze site. We delen de kennis van gemeenten en instellingen met alle gemeenten. En we gaan de Utrechtse gemeenten polsen of zij interesse hebben om gezamenlijk een bewustwordingscampagne te gaan organiseren.

Verhouding verontreiniging/overlast van particuliere houtstook en biomassacentrales

Qua luchtverontreiniging kan gesteld worden dat de uitstoot van luchtverontreiniging door particuliere houtstook dominant is ten opzichte van die door biomassacentrales. Dit geldt ook voor de ervaren overlast.

Luchtverontreiniging

De belangrijkste indicator voor luchtverontreiniging door de verbranding van biomassa is de fijnere fractie van fijnstof (PM_{2,5}). 24% van de uitstoot wordt veroorzaakt door particuliere houtstook. Uit de emissieregistratie van het RIVM ([Alle emissiegegevens op één plek | Emissieregistratie](#)) voor het jaar 2021 kunnen we opmaken dat de uitstoot door biomassaverbranding ten behoeve van de energieproductie in de provincie circa 0,3% van de totale PM_{2,5} uitstoot is. Dit betreft 1,2% van de sfeerverwarming met particuliere houtstook (Bron: Emissieregistratie RIVM, 2021). Dan gaat het om bedrijven van 50MWth en groter en daarvan is er in de provincie Utrecht één in bedrijf. In de provincie Utrecht zijn gerealiseerde of geplande grotere biomassacentrales voor de verbranding van biomassa beperkt in aantal: Utrecht (Eneco Lage weide 60-65 MWth) en Amersfoort (Nieuwe stad, 2 maal 15

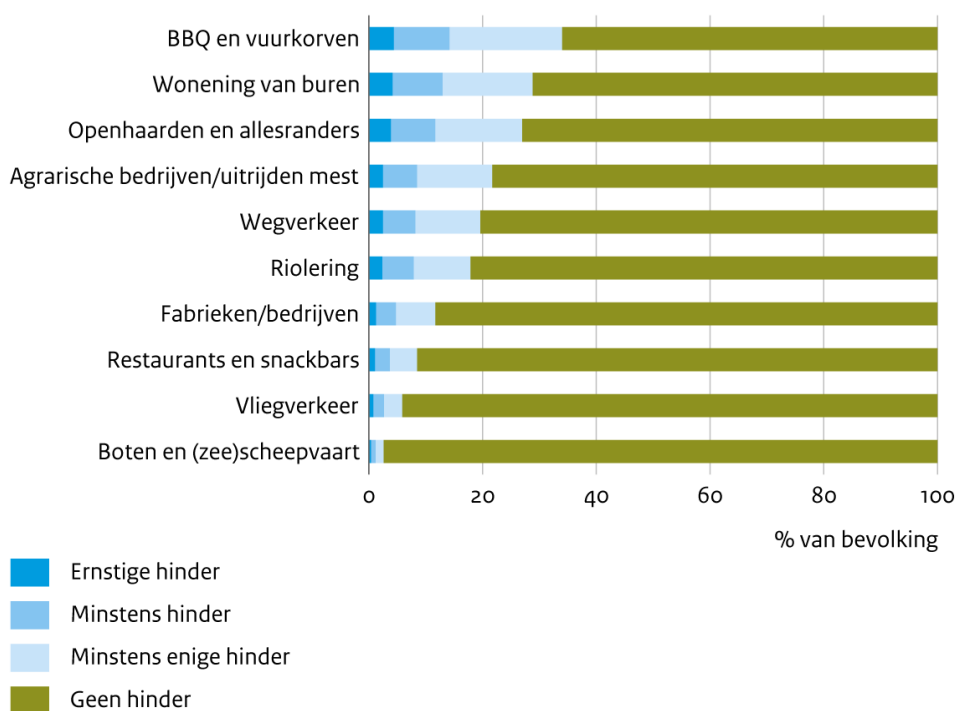
MWth). Daarnaast zijn er nog 20 à 30 kleinere biomassacentrales met een totaal vermogen van ongeveer 20 MWth.

Het aandeel in luchtverontreiniging van kleinere installaties (< 50 MWth) is niet uit de emissieregistratie op te maken. Op grond van het totale vermogen van de biomassaverbranding voor energieproductie in de provincie Utrecht is zeer aannemelijk dat het aandeel van de fijnstof (PM2,5) uitstoot van de biomassaverbranding ten opzichte van de particuliere houtstook in de provincie Utrecht marginaal is.

Overlast (geurhinder)

Bij de verbranding van biomassa is geurhinder de belangrijkste indicator. In het Compendium van de Leefomgeving is de volgende informatie te vinden over geurhinder per bron voor Nederland (bron: RIVM, 2016):

Geurhinder per bron, 2016

Bron: RIVM

CBS/feb20
www.clo.nl/nl029011

Geurhinder wordt vooral veroorzaakt door activiteiten van de burens waarbij verbrandingsprocessen (bij barbecues, vuurkorven, openhaarden en allesbranders) een belangrijke rol spelen. Naar schatting zijn er ruim 100.000 kachels in de provincie Utrecht in gebruik. Dit is ingeschat op basis van het WoOn-onderzoek 2018 van het CBS. Over het aantal barbecues en vuurkorven zijn er geen cijfers beschikbaar. Hoewel de verbranding van biomassa voor de energieproductie nog in opkomst was ten tijde van het onderzoek, kan op basis van het aantal biomassacentrales in de provincie Utrecht gesteld worden dat geurhinder hiervan ondergeschikt is aan de geurhinder veroorzaakt door particuliere houtstook.

